

280 levél és néhány fénykép, valamint kitüntetések és használati tárgyak alkotják a törzsanyagát annak az *Üzenet a frontról – Ferenc tüzér levelei 1914–1918* című kiállításnak, amit a Haáz Rezső Múzeumban állítottak ki október közepén.

A leveleket, levelezőlapokat a háromszéki Zaboláról származó **Pozsony Ferenc** (1893–1978) írta, akinek örökségét unokája,

[Erdély egyik leghíresebb néprajzkutatója](#)

Pozsony Ferenc

dolgozta fel. A témáról megjelent egy kötet is, illetve elkészült ez a kiállítás, amit legelőször Sepsiszentgyörgyön mutattak be, az udvarhelyi múzeum fő kiállítótermeiben pedig január 12-ig lehet megnézni.

Szép élet a katonaélet

Még mielőtt nekilátnánk a kiállításnak, a bejárat után előpihenhetünk a kihelyezett babzsákokon, de ha sietünk, ki is hagyhatjuk.

Én a Ferenc tüzér első világháborús évei előtt egyszer egy udvarhelyi „résztevő”, Kováts István fényképész felvételeit néztem meg – ezek egy külön kisteremben vannak a falon és az érdekességük, hogy 3D-ben lehet megnézni őket.

A terembe lépéskor elvehetsz egy kis spéci szemüveget, amit jó, ha visszateszel a végén a helyére, és azzal nézheted végig a fotográfiákat.

Lenyűgözők a képek, nagyon közel hozzák a frontot, még a katonák csizmájának és fegyvereinek az árnyékát is látod, csak kell néhány másodperc, amíg megszokja a szemüveget a szemed.

Csak az a baj, hogy nehéz a viselet

Az első terem a berukkolásé és az ehhez kapcsolódó infóké – Ferencnek már a háború első hónapjaiban katonának kellett állnia, s gyakorlatilag végigharcolta mind a négy évét az első nagy világégésnek. Egységének, csapattesteinek útját is végigkövethetjük egy térképen, illetve az épen megmaradt ünnepi ruhája (ing, kabát, nadrág, csizma, kucsma) is ott áll a múzeumban – tehát nem „ilyen lehetett”, hanem pontosan ilyen volt a mindennapi férfi viselet az 1910-es évek Háromszékén.

Pozsony Ferenc levelei rendkívül érdekesek – mivel nem volt iskolázott ember, feltűnően sok a fogalmazási és helyesírási hiba („...még tovább kell küzdeni ellenségeinkel...”), de a sorok közül így is nagyon szépen kicseng az, hogy egy fiatal, eltökélt, a haza megvédéséért mindenre képes székel emberről van szó.

Nem kevés tragédia érte a világháború alatt, hiszen távollétében édesapja betegségben meghalt, itthon maradt édesanyja és testvére szörnyen nehéz helyzetbe került nemcsak a

családfő halála, hanem a román betörés, a menekülés miatt is. Bajtársai közül sokan elestek az ütközetekben, ő maga nagyon sűrűn van halálos veszélyben – de eközben kitüntetésekert szerzett, mert hőiesen harcolt.

Ágyúgolyó lesz annak a hamutartója

Az egyik teremben hallhatjuk is a leveleket, hiszen néhányból mostani hangfelvétel is készült. A fényképanyag bár nem bő, de arra mindenképpen alkalmas, hogy szemléltesse velünk azokat a körülményeket, amiket a fiatal tűzér átélt a különböző frontokon.

Több tábori levelezőlapot eredetiben is megfigyelhetünk egy tárolóban, de kinagyított formában is kerültek a kiállítófalakra. A tárlat eszközanyaga is figyelemreméltó, hiszen megmaradtak Ferenc kitüntetései, borotvája, fenője, fémkulacsa, gyufatartója, valamint két tűzérkardja és egy ágyúgolyóból készített hamutartó is.

Barangolásunk abban a teremben ért véget, ahol az egykori tűzér családjával ismerkedhetünk meg képek és a családfa segítségével – ebben a teremben tartják a gyerekeknek a kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozásokat is.

[A házunk legfrissebb híreinek gyűjteménye](#)